

Τίρανα, 28 Μαρτίου 2002

**ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ Ν.Α. ΕΥΡΩΠΗΣ
(SOUTH - EAST EUROPEAN COOPERATION PROCESS/SEECP)
ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΡΥΦΗΣ
(Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων)**

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, κατά την παρέμβασή του στη διάρκεια των εργασιών της 5ης Συνόδου Κορυφής των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης, αφού ευχαρίστησε κατ' αρχάς τον Πρόεδρο της Αλβανίας Ρετζέπ Μείντάνι για την επιτυχή οργάνωση της Συνόδου, είπε:

«Για πρώτη φορά η Αλβανία φιλοξενεί ένα τόσο σημαντικό περιφερειακό γεγονός, επιβεβαιώνοντας κατ' αυτό τον τρόπο τα σημαντικά βήματα και τις θετικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στα Βαλκάνια τα τελευταία χρόνια.

Η Σύνοδος Κορυφής επιβεβαιώνει, επίσης, το θετικό ρόλο που διαδραματίζουν οι αλβανικές αρχές προς την κατεύθυνση της υλοποίησης των κοινών στόχων μας: Της εδραίωσης της σταθερότητας, της ειρήνης, της συνεργασίας και της ευημερίας στην περιοχή μας». Και πρόσθεσε: «Η Ελλάδα ενθαρρύνει την αλβανική προεδρία στο να προτείνει νέες μορφές περιφερειακής συνεργασίας που θα ενισχύσουν τη διαδικασία συνεργασίας στην Ν.Α. Ευρώπη. Αναμένουμε απ' αυτή τη Σύνοδο να επιφορτίσει τους υπουργούς Εξωτερικών να μας υποβάλουν, το συντομότερο δυνατό, συγκεκριμένες προτάσεις προς αυτό το σκοπό».

Ο Πρωθυπουργός εξέφρασε την αισιοδοξία του για το μέλλον της ευρύτερης περιοχής των Βαλκανίων. Είπε συγκεκριμένα: «Μετά από χρόνια συρράξεων και αιματοχυσίας, οι λαοί της περιοχής μας έρχονται πλέον αντιμέτωποι με πραγματικές ευκαιρίες ειρήνης και συμφιλίωσης, δίνοντας έμφαση στα σημεία που τους ενώνουν και παραμερίζοντας εκείνα που τους χωρίζουν». Και ανέφερε ως ενθαρρυντικές ενδείξεις, τις θετικές εξελίξεις στο Κόσοβο, τη νέα σχέση Σερβίας και Μαυροβουνίου και τη σταδιακή εξομάλυνση της κατάστασης τόσο στην ΠΓΔΜ, όσο και στη Βοσνία - Ερζεγοβίνη.

Αναφερόμενος στη συνεργασία Ευρωπαϊκής Ένωσης - Βαλκανίων, ο Πρωθυπουργός υπογράμμισε: «Οι χώρες της περιοχής έχουν τώρα την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία βλέπει, στο πλαίσιο της περιφερειακής συνεργασίας, την ενίσχυση της ευρωπαϊκής προοπτικής για κάθε μία από τις χώρες αυτές. Σ' αυτό το σημείο η

Ελλάδα είναι και θα παραμείνει ένας ένθερμος συνήγορος και σταθερός υποστηρικτής».

Εξειδικεύοντας τις πρόσφατες θετικές πολιτικές εξελίξεις στις χώρες των Βαλκανίων, ο Πρωθυπουργός επεσήμανε ότι «αποτελούν δείγμα και της πολιτικής ωριμότητας που χαρακτηρίζει τις ηγεσίες των βαλκανικών χωρών, οι οποίες καλούνται να αντιμετωπίσουν τα πραγματικά προβλήματα που είναι η εγκαθίδρυση των δημοκρατικών θεσμών, η προώθηση της κοινωνίας των πολιτών, η εντατικοποίηση του αγώνα ενάντια στο οργανωμένο έγκλημα και τη διαφθορά, η ενίσχυση της οικονομικής συνεργασίας και η ισχυροποίηση των τοπικών αρχών, οι οποίες δραστηριώς αναζητούν λύσεις σε κάθε ανακύπτον ζήτημα, απορροφώντας κοινωνικές και εθνικιστικές εντάσεις».

Ο αλληλοσεβασμός, η διαφορετικότητα, αλλά και η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά πρέπει να αποτελέσουν, μεταξύ άλλων, τους λόγους για την εμπάθυνση της συνεργασίας μας αφ' ενός και την περιθωριοποίηση όλων των μορφών εξτρεμισμού αφ' ετέρου, υπογράμμισε ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης.

Και πρόσθεσε: «Απόδειξη μιας τέτοιας κοινής δέσμευσης θα πρέπει να είναι ο στόχος να ενώσουμε τις προσπάθειές μας, προκειμένου να διατηρήσουμε και να αποκαταστήσουμε, όπου χρειάζεται, τα πολιτιστικά και θρησκευτικά μνημεία, άσχετα από την προέλευσή τους, άσχετα από την τοποθεσία τους. Ειδικότερα μάλιστα όταν πρόσφατα καταδικάσαμε ανάλογες ενέργειες βανδαλισμού και καταστροφής σε άλλες περιοχές του πλανήτη μας. Η καταστροφή τζαμιών και εκκλησιών δεν είναι μόνο μια πράξη βανδαλισμού. Είναι μια πράξη που στρέφεται ενάντια στις ίδιες τις ανθρώπινες αξίες».

Αναφερόμενος στο πρόβλημα των προσφύγων και των βιαιώς μετακινηθέντων από τις εστίες τους ανθρώπων και αφού υπενθύμισε τις σχετικές συμφωνίες και τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, ο Πρωθυπουργός τόνισε: « Δεν θα υπάρξει μόνιμη διευθέτηση των προβλημάτων ή διαρκής ειρήνη στα Βαλκάνια, εάν δεν επικεντρωθεί εκ νέου η προσοχή μας σ' αυτή την ανθρώπινη τραγωδία. Σήμερα, περισσότεροι από 1.200.000 άνθρωποι (παιδιά, άνδρες και γυναίκες) ζουν με την ελπίδα να επιστρέψουν στα σπίτια τους».

Ο Πρωθυπουργός, στη συνέχεια, αναφέρθηκε στις μεγάλες καταστροφές που υπέστησαν οι υποδομές των χωρών της περιοχής εξαιτίας των πολυετών συρράξεων, ειδικότερα οι τομείς της ενέργειας και των μεταφορών. Η ενέργεια και οι μεταφορές –είπε ο Πρωθυπουργός- θα πρέπει να συγκεντρώσουν τις προσπάθειές μας για τη διασύνδεση των δικτύων τόσο σε περιφερειακό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Αναφερόμενος στην οικονομική ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης, κάτι που συνεπάγεται προσέλκυση

ξένων επενδύσεων, τις οποίες τόσο πολύ χρειάζεται η περιοχή, **ο Πρωθυπουργός επεσήμανε:** « Η Ελλάδα ανέλαβε τη δέσμευση να είναι η πρωτοπόρος και με το ελληνικό σχέδιο για την οικονομική ανασυγκρότηση των Βαλκανίων διαθέτει το ποσό των 550 εκατομμυρίων ευρώ για τη χρηματοδότηση σχεδίων υποδομών περιφερειακής εμβέλειας. Επιπροσθέτως, η Ελλάδα είναι ο πρώτος ξένος επενδυτής στη Ν.Α. Ευρώπη. Οι ελληνικές επενδύσεις στις χώρες των Βαλκανίων, ύψους περίπου 4 δις δολαρίων, έχουν δημιουργήσει 125.000 νέες θέσεις εργασίας. Πρόκειται όντως για μια σημαντική συμβολή για την κοινωνική, οικονομική και πολιτική σταθερότητα της περιοχής».

Ο Πρωθυπουργός, αναφερόμενος, στη συνέχεια, στην παρουσία εξτρεμιστικών στοιχείων στις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης, υπογράμμισε τα εξής: « Ο αγώνας της διεθνούς κοινότητας ενάντια στην τρομοκρατία δικαιολογεί την ανάγκη απαντήσεων σε περιφερειακό επίπεδο, προκειμένου να αντιμετωπισθούν η πολυπλοκότητα των ζητημάτων και οι υπαρκτές απειλές από την παρουσία εξτρεμιστικών στοιχείων στην περιοχή μας, άρρηκτα συνδεδεμένων με τις πολυσχιδείς δραστηριότητες του οργανωμένου εγκλήματος. Η διαδικασία συνεργασίας των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης σ' αυτόν ακριβώς τον τομέα μπορεί να αναδειχθεί ως το σωστό μέσο και το κατάλληλο πεδίο αντιμετώπισης αυτών των απειλών».

Ο Πρωθυπουργός, αναφερόμενος στη δυνατότητα μετεξέλιξης αυτής της διαδικασίας συνεργασίας των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης, επεσήμανε τα εξής: «Έχει ωριμάσει ο καιρός για την εξέλιξη του SEECP από μια διαδικασία διαβουλεύσεων και πολιτικών δηλώσεων (των οποίων κανείς δεν αμφισβητεί τη χρησιμότητά τους) σε κάτι περισσότερο: Στη δημιουργία ενός λειτουργικού και ευέλικτου σώματος ικανού να επιλέγει στόχους, να αναλαμβάνει δράση προς υλοποίησή τους και ως εκ τούτου να παράγει χειροπιαστά αποτελέσματα. Επιτρέψατέ μου να υπογραμμίσω ότι αυτή άλλωστε είναι και η πορεία της δράσης που έχει επιλεγεί από το Σύμφωνο Σταθερότητας. Και η Ελλάδα πληροί τις υποχρεώσεις της στον τομέα αυτό στο πλαίσιο ασφαλώς της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Κλείνοντας την παρέμβασή του, ο Πρωθυπουργός έδωσε και πάλι έμφαση στην απαρέγκλιτη τήρηση τεσσάρων βασικών αρχών που πρέπει να διέπουν τη συνεργασία των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης. Αυτές είναι:

- Το απαραβίαστο των υπάρχοντων συνόρων.
- Ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών και των δικαιωμάτων των πολιτών.
- Η προστασία των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων.
- Η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης.

Οι εργασίες της Συνόδου Κορυφής ολοκληρώθηκαν με την ανάγνωση της Κοινής Δήλωσης των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων των χωρών της

N.A. Ευρώπης από την υπουργό Εξωτερικών της Αλβανίας κυρία Arta Dade.

Επηκολούθησε η «οικογενειακή φωτογραφία» και η Σύνοδος έληξε με κοινή συνέντευξη Τύπου, την οποία παρεχώρησαν οι συμμετασχόντες αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων προς τους εκπροσώπους των ΜΜΕ.

Ο Πρωθυπουργός, σε σύντομη παρέμβασή του και μιλώντας στην αγγλική γλώσσα είπε τα εξής:

«Θα ήθελα και εγώ επίσης να συγχαρώ τον Πρόεδρο Μείντάνι και τις αλβανικές αρχές για την επιτυχή προετοιμασία αυτής της Συνόδου Κορυφής.

Στις συνομιλίες μας όλοι μας αποδεχθήκαμε την ύπαρξη ενός κοινού στόχου για τις χώρες της Ν.Α. Ευρώπης. Αυτός ο στόχος, όπως εξήγησε προηγουμένως ο Πρόεδρος Μείντάνι, συνίσταται στη συμμετοχή αυτών των χωρών στην ευρωπαϊκή ενοποιητική διαδικασία και επίσης στη διαδικασία διεύρυνσης του ΝΑΤΟ.

Η ευρωπαϊκή προοπτική των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης αποτελεί τον απαραίτητο στόχο, διότι στο πλαίσιο των διεθνών εξελίξεων δεν είναι δυνατή η αντιμετώπιση των προβλημάτων και των προκλήσεων της νέας εποχής στον πλανήτη μας από κάθε μια χώρα χωριστά.

Η Ελλάδα θα προεδρεύσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση το α' εξάμηνο του 2003. Ένας από τους κύριους στόχους της Ελληνικής Προεδρίας θα είναι η ενθάρρυνση και η ένθερμη συνηγορία μας για την ευρωπαϊκή ενσωμάτωση όλων των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης».

Στη συνέχεια, ο Πρωθυπουργός σε δήλωσή του προς τη ΝΕΤ, είπε τα εξής:

«Η σημερινή Σύνοδος Κορυφής της διαδικασίας συνεργασίας των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης, των χωρών της Βαλκανικής, επιβεβαίωσε την ανάγκη αυτής της συνεργασίας και την ανάγκη της κοινής αντιμετώπισης προβλημάτων.

Η συνεργασία των χωρών της Ν.Α. Ευρώπης έχει ζωή ήδη αρκετά χρόνια. Στο παρελθόν δεν μπόρεσε να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά προβλήματα της περιοχής, λόγω των αντιθέσεων ανάμεσα σε χώρες και σε εθνότητες, αλλά παρ' όλα αυτά το συμπέρασμα, ο μέχρι σήμερα απολογισμός είναι θετικός.

Είναι θετικός κατά το εξής: Ότι είναι ένα βήμα όπου μπορούν να ανταλλάσσονται ελεύθερα απόψεις, να καταγράφονται κοινές πολιτικές και να συζητούνται οι τρόποι με τους οποίους θα εφαρμοστούν αυτές οι πολιτικές. Και αυτό κάναμε σήμερα.

Επιβεβαιώσαμε την ανάγκη μιας κοινής πορείας των χωρών που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να ενταχθούν και αυτές στην ευρωπαϊκή διαδικασία ενοποίησης. Άλλες έχουν προχωρήσει, όπως η Ρουμανία και η Βουλγαρία. Άλλες καθυστερούν ακόμη και θα χρειαστεί καιρός να συμπληρώσουν τις προϋποθέσεις.

Όπως όλοι γνωρίζουμε, η Ελλάδα είναι μέλος τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όσο και του NATO. Γι' αυτό εμείς έχουμε μια ιδιαίτερη ευθύνη στην περιοχή, η οποία τονίστηκε από όλους τους συμμετέχοντες. Έχουμε μια ευθύνη για να φέρουμε αυτές τις χώρες πιο κοντά στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να δείξουμε πώς μπορεί η συνεργασία αυτή να έχει θετικά αποτελέσματα για την ενταξιακή πορεία και να εργαστούμε βέβαια γι' αυτή.

Αυτή θα είναι και μια από τις πρώτες προτεραιότητές μας κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Προεδρίας του 2003. Οι χώρες αυτές περιμένουν από μας τη δική μας παρέμβαση και τη δική μας συμβολή.

Πέρα απ' αυτό όμως, θέλουν και θέλουμε όλοι μας, πέρα από τις κοινές διακηρύξεις, να υπάρχουν και συγκεκριμένα προγράμματα. Γι' αυτό τονίσαμε ιδιαίτερα την ανάγκη στον τομέα της ενέργειας, στον τομέα των μεταφορών, στην καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, στην υποβοήθηση των προσφύγων να εγκατασταθούν και πάλι στις πατρίδες τους, να υπάρξουν πρωτοβουλίες. Θα υπάρξουν σχετικές επαφές και συσκέψεις, γιατί τα θέματα αυτά είναι ιδιαίτερα σημαντικά και για τη χώρα μας. Για παράδειγμα, το ενεργειακό και η σύνδεσή μας με τις χώρες της Κεντρικής και της Ανατολικής Ευρώπης είναι ιδιαίτερα σημαντική.

Τέλος, θα ήθελα να τονίσω ότι από τις εδώ συσκέψεις, προέκυψε η ανάγκη να τηρηθούν εφ' εξής και με αυστηρότητα ορισμένες αρχές, τις οποίες υποστηρίζει πάγια η ελληνική πλευρά:

- Ο σεβασμός της εδαφικής ακεραιότητας κάθε χώρας.
- Το απαραβίαστο των συνόρων.
- Η δημιουργία θεσμών δημοκρατίας.
- Η εφαρμογή του κράτους δικαίου.

Τα Βαλκάνια έζησαν μια περίοδο μεγάλης κρίσης. Η περίοδος, όμως, αυτή προχωρεί προς το τέλος της, αν δεν έχει ήδη τελειώσει. Αρχίζει μια νέα περίοδος ανασυγκρότησης, περισσότερης συνεργασίας και προσπάθειας για ανάπτυξη, σταθερότητα και ευρωπαϊκή συνεργασία. Εμείς έχουμε ένα σημαντικό ρόλο να διαδραματίσουμε σ' αυτό και θα τον διαδραματίσουμε, όπως άλλωστε το αναμένουν από μας οι γείτονές μας. Διότι συμφέρει και εμάς, συμφέρει όλη την περιοχή, συμφέρει την Ευρώπη».

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης στο περιθώριο των εργασιών της Συνόδου Κορυφής είχε κατ' ιδίαν συναντήσεις με τους Προέδρους της Αλβανίας Ρεϊζέπ Μείντάνι, της Βουλγαρίας Γκεόργκι Παρβάνοφ, της Ρουμανίας Ιον Ιλιέσκου και της ΠΓΔΜ Μπόρις Τραϊκόφσκι. Ο Πρωθυπουργός συναντήθηκε επίσης με τον Πρωθυπουργό της Αλβανίας Παντελί Μάικο.

Επίσης ο Πρωθυπουργός επισκέφθηκε το Αρσάκειο, όπου είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει με τους μικρούς Έλληνες και Αλβανούς μαθητές, οι οποίοι του απήγγειλαν ποιήματα στα ελληνικά και τα αλβανικά και στο τέλος οι Έλληνες μαθητές τραγούδησαν τον Εθνικό Ύμνο.

Στη συνέχεια, **επισκέφθηκε το Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Τιράνων και πάσης Αλβανίας κ. Αναστάσιο, στο Μέγαρο της Αυτοκέφαλης Ορθόδοξης Εκκλησίας της Αλβανίας.** Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος εξήρε τις προσπάθειες του Έλληνα Πρωθυπουργού, όχι μόνο για την ειρήνη στα Βαλκάνια, αλλά και για την περαιτέρω διεύρυνση της συνεργασίας των βαλκανικών χωρών σε όλους τους τομείς προς το αμοιβαίο όφελός τους και για την κοινή πρόοδο των λαών τους, όπως ανέφερε χαρακτηριστικά. Ο Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και πάσης Αλβανίας ανέπτυξε στον Πρωθυπουργό τις προσπάθειες που καταβάλλει η Αρχιεπισκοπή για τη δημιουργία δύο ιδρυμάτων στα Τίρανα, τα οποία θα τελούν υπό την εποπτεία της. Το πρώτο θα είναι για θέματα υγείας (το διαγνωστικό κέντρο το οποίο προχωρεί με εντατικούς ρυθμούς) και το δεύτερο θα ασχολείται με θέματα εκπαίδευσης, πολιτισμού, περιβάλλοντος και αγροτικής ανάπτυξης.